

în aplauze. Ce revoluție voia „intelighenția”? Desigur, nu una burgheză. Existența comunității rurale atât de specific rusească, dezgustul pentru capitalismul occidental au făcut ca o parte a elitei să cultive ideea că Rusia trebuie să-și urmeze propriul ei drum și că revoluția o va transforma într-o societate egalitară și justă, fără să mai treacă prin capitalism, așa cum susținea Marx. Unul din măestrii lui Lenin, „iacobinul” Piotr Tkatchev, spunea într-o scrisoare deschisă trimisă lui Engels: „Poporul lui, în imensa sa majoritate, dorește posesia comună a tuturor bunurilor; el este, am putea spune, comunist prin instinct, prin tradiție”. Elitele revoluționare au atras de partea lor Biserica și slavofonii pentru a condamna rapacitatea, lăcomia de bani, profitul cu orice chip; în lexicul politic al acelei epoci, toate acestea defineau capitalismul.

În 1917, Rusia, cea mai liberă țară din lume!

Nici revoluția rusă din 1905-1907, nici „reforma” agrară a lui Stolipyn, nici Manifestul din 1905, care dădea unele libertăți civice, n-au putut calma grevele muncitorilor, insurecțiile din armată, revoltele țăranilor. Toate veneau prea târziu, afirmă aceeași revistă franceză, *Historia*. Dacă țarul Nicolae II ar fi avut înțelepciunea de a nu intra în Primul Război Mondial, ca să lase timp reformelor lui Stolipyn de a-și produce efectele, revoluția din 1917 ar putut fi evitată. Bătăliile militare pierdute, enormele pierderi de vieți omenești, dezertările tot mai numeroase care dezorganizau armata și țara, toate au condus la prăbușirea țarismului. La revoluție au participat mai mult de opt milioane de soldați, proveniți din țărani, mobilizați și îndoctrinați de propaganda bolșevică. Bande de dezertori și agitatori au însuflețit populația, atât de săracă, din tot imperiul. Țarul și familia s-au închis în palat, iar Rusia a devenit, după expresia istoricului britanic Orlando Figes, „țara cea mai liberă din lume”!

Această libertate inedită a fost utilizată de țărani pentru a confisca pământurile nobililor rurali; de muncitori, pentru a prelua controlul asupra uzinelor, vânându-i pe cei care i-a

condus și care erau percepuți drept exploatați; pentru partidele radicale-socialist-revoluționare, menșevic și bolșevic-pentru a se impune pe scena politică a țării.

Conceptul de „imperiu rus” în viziunea lui Lenin

Marea eroare a guvernului provizoriu a fost că n-a încetat războiul, dată fiind situația critică din țară. În câteva luni a pierdut tot controlul, în timp ce provinciile naționale ale imperiului cereau independența. Geniul lui Lenin a constatat că a dat acea rezoluție îndrăzneată, cutezătoare, prin care a impus dictatura, cu promisiunea de a opri războiul.

Fără voința de fier și impetuoșitatea lui Lenin, n-ar fi avut loc nicio lovitură de stat bolșevică, iar puterea ar fi trecut în mâna socialiștilor revoluționari, și ei puternici, cu peste un milion de membri.

Și apoi? A avut loc un război civil ca la spanioli. Instaurarea unei dictaturi de dreapta sau de stânga?

Imposibil de imaginat astăzi un scenariu.

Un lucru pare cert: imperiul țarist s-a prăbușit la fel ca cel austro-ungar, german sau otoman, cu secesiunea provinciilor naționale. Bolșevicii au găsit soluția de a salva imperiul rusesc milenar, sub forma URSS!

Apoi, l-au impus ca o supraputere mondială, care respecta specificitatea rusească: conducere mână de fier, triumful celor umili și mândria naționalistă.

Deci, revoluția bolșevică s-a înscris în continuitatea istoriei Rusiei.

Lucia Ivănescu

